

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ОДЛУКОМ О
УПРАВЉАЊУ РИЗИЦИМА БАНКЕ („Службени гласник РС“, бр. 45/2011,
94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – др. одлука, 43/2013, 92/2013, 33/2015,
61/2015, 61/2016, 103/2016 и 119/2017)**

Датум последњег ажурирања: 22. март 2018. године

бр. питања	1.
тачка 6. став 5.	
питање	Шта се подразумева под појмом „лоша актива“ у смислу ове одлуке ?
одговор	Појам лоша актива је појам из Закона о банкама који се разрађује кроз ову одлуку, те се под њим сматрају проблематична потраживања (која обухватају и реструктурирана проблематична потраживања), при чему банка може одредити и шири обухват овог појма. Реч је о минималном обухвату, у смислу ове одлуке, док критеријуме за утврђивање одређује сама банка (у складу са Законом о банкама, банка својим унутрашњим актима прописује посебне политике и процедуре за идентификовање лоше активе).

бр. питања	2.
тачка 11. став 2.	
питање	Да ли је потребно експлицитно (именом и презименом) одређивање имена „кључних запослених“ унутрашњим актима банке или се већ у складу са поделом надлежности у процесу управљања ризицима овај захтев може сматрати испуњеним?
одговор	Банка кључне запослене треба да одреди унутрашњим актима, водећи рачуна о томе да њихова позиција у банци има значајан утицај на активности управљања ризицима, укључујући и доношење одлука у вези са управљањем ризицима, на такав начин да их дефинише на основу њихове позиције у банци (нпр. руководилац организационе јединице за управљање ризицима, директор одељења за управљање кредитним ризиком и др.), док навођење имена и презимена није потребно.

бр. питања	3.
тачка 19а. став 2.	
питање	Да ли се под утицајем на капитал мисли на интерни капитал или регулаторни капитал у складу са Одлуком о адекватности ?

одговор	Под капиталом банке подразумева се регулаторни капитал банке, а самим тим и интерни капитал. Ако се спроводи стрес тестирање у контексту ICAAP-а, онда је обухваћен и интерни капитал. Банка треба да цени утицај на свој капитал са свих аспеката.
----------------	---

бр. питања	4.
тачка 19а. став 5, алинеја 5)	
питање	Које су дужности банке у погледу претпоставки стрес тестирања, које се односе на пословне активности и одлуке органа управљања?
одговор	Банке су дужне да у складу са унутрашњим актима обухвате, поред других претпоставки, и претпоставке које користе при стрес тестирању, а које су у вези са пословним активностима (нпр. утицај измена пословног модела за период за који се спроводе стрес тестови).

бр. питања	5.
тачка 56. став 3. алинеја 3.	
питање	Шта се сматра изложеношћу по основу пословања клијената која не траје дуже од наредног радног дана? С обзиром да се преко контокорентног рачуна код ино банка пружа услуга и врши платни промет са иностранством клијената банке, али на његово стање утичу и трансакције које су везане за пословање банке (ФХ трансакције, депозитни послови итд.) да ли се он у целости може искључити из обрачуна изложености?
одговор	Из обрачуна износа изложености се могу искључити само изложености банке које настају по основу пословања клијента и које се затварају до наредног радног дана, а које настају по основу пружања платних услуга, обрачуна и клиринга у свим валутама, кореспондентних послова, пружања услуга обрачуна и клиринга хартија од вредности и на основу кастоди послова.

бр. питања	6.
тачка 56. став 3. алинеја 4.	

питање	Да ли се под изложеностима по основу пружања услуга преноса новца мисли на платни промет?
одговор	Пренос новца у наведеној алинеји укључује пружање услуга платног промета, других платних услуга, услуга клиринга и поравнања у свим валутама и услуге кореспондентског банкарства.

бр. питања	7.
тачка 58 став 2.	
питање	Тачка 58 став 2 подразумева да „Збир великих изложености банке не сме прећи 400% капитала банке“. Да ли се при обрачуна овог рација свако лице узима само једном, чак и у случају да потпада под више група (па се у складу с тим више пута приказује у обрасцу ВИ ГПЛ)? Ако да, да ли се такав третман узимања клијента само једном односи и на клијенте за које се израчунавају и додатни капитални захтеви за велике изложености из књиге трговања у складу са тачком 60.?
одговор	У складу са Методологијом за израду извештаја о великим изложеностима банке: лице које припада најмање двама групама међусобно повезаних лица према којима банка има велику изложеност се приликом проверавања усклађености банке са лимитом од 400% за збир свих великих изложености, рачуна само једном и то у оквиру оне групе према којој банка има највећу изложеност

бр. питања	8.
тачка 59. став 1. алинеја 2.	
питање	Да ли се и у који извештај укључује обрачун вредност додатних капиталних захтева обрачуната за износ прекорачења лимита из тачке 58, став 1, односно да ли се само коначан износ додатног капиталног захтева укључује у Образац ПАК?
одговор	Приказује се само у обрасцу ПАК. Додатно, банка је дужна да без одлагања обавести Народну банку Србије о сваком износу прекорачења лимита као и лицу односно групи повезаних лица на које се односи изложеност којом је прекорачен тај лимит.

бр. питања	9.
тачка 59. став 1. алинеје 3. и 4.	

питање	<p>Молимо за потврду да је тумачење изузетака од прекорачења лимита изложености исправно:</p> <p>- алинеја 3 – уз испуњеност осталих услова из тачке 59, изложеност само у књизи трговања према једном или групи повезаних лица не прелази 500% регулаторног капитала банке, а прекорачење траје до 10 дана (за одређивање прекорачења лимита у овом случају се у обзир узима само изложеност у књизи трговања, не и изложеност у банкарској књизи)</p> <p>- алинеја 4 - уз испуњеност осталих услова из тачке 59, укупна изложеност само у књизи трговања не прелази 600% регулаторног капитала банке, а прекорачење траје дуже од 10 дана (у обзир се узима само изложеност у књизи трговања, не и изложеност у банкарској књизи).</p>
одговор	<p>У складу са тачком 59. став 1. алинеја трећа одлуке, ако је од дана прекорачења прошло десет или мање дана, изложеност само у књизи трговања не сме прелазити 500% капитала банке обрачунатог у складу са тачком 57. став 1. те одлуке.</p> <p>У складу са тачком 59. став 1. алинеја четврта одлуке збир свих прекорачења која трају дуже од 10 дана не сме прелазити 600% капитала банке обрачунатог у складу са тачком 57. став 1. те одлуке. Имајући у виду да у складу са тачком 59. став 1. алинеја прва прекорачење може произилазити само из књиге трговања последично и прекорачење о ком се говори у алинеји четвртој те тачке може произилазити само из књиге трговања.</p>

бр. питања	10.
тачка 59. став 1. алинеје 3. и 4.	
питање	Сматрамо да је потребно појаснити да ли се мисли на десет календарских или радних дана.
одговор	У конкретном случају реч је о 10 календарских дана, док је на местима у одлуци где је реч о радним данима то и наглашено.

бр. питања	11.
тачка 59. став 1. алинеја 4.	
питање	Да ли при провери испуњености услова да укупан износ изложености у књизи трговања не прелази 600% изузимају изложености из књиге трговања чије прекорачење је краће од 10 дана?

одговор	Са лимитом од 600% се не пореди укупан износ изложености у књизи трговања већ збир свих прекорачења која трају дуже од 10 дана.
----------------	---

бр. питања	12.
тачка 59. став 1. алинеја 3.	
питање	Да ли је дефинисан укупан износ свих прекорачења лимита из тачке 59, став 1 која трају десет или мање дана? Да ли је могуће имати изложеност у књизи трговања у износу од по 500% капитала према два лица или две групе повезаних лица ако је од дана прекорачења лимита из тачке 59, став 1 прошло десет или мање дана?
одговор	Лимит од 500% се односи на изложености у књизи трговања према једном лицу или једној групи повезаних лица када прекорачење траје мање од 10 дана. Збирни лимит постоји само за прекорачења која трају дуже од 10 дана.

бр. питања	13.
тачка 59. став 2.	
питање	У случају прекорачења лимита из тачке 58. став 1. - Да ли је банка у обавези да на месечном нивоу обавештава НБС или само квартално када се и шаљу извештаји о великим изложеностима?
одговор	Банка је дужна да о сваком износу прекорачења лимита из тачке 58. и става 1. ове тачке, као и о лицу, односно групи повезаних лица на које се односи то прекорачење, без одлагања обавести Народну банку Србије.

бр. питања	14.
тачка 59.а	
питање	У вези са тачком 59. а став 1. Одлуке молимо за појашњење формулације и/или из дела реченице “из књиге трговања изабери изложености на које се примењују највећи капитални захтеви за ценовни ризик и/или ризик друге уговорне стране за позиције из књиге трговања и за ризик измирења/испоруке”. Да ли се изложености бирају према пондерима за обрачун специфичног ризика или изложености из ризика друге уговорне стране или је остављена могућност да банка сама одлучи?
одговор	Суштина је да банка прво изврши рангирање позиција према степену њихове ризичности, односно висини пондера ризика (за

	специфични ценовни ризик или ризик друге уговорне стране и ризик измирења/испоруке), а не висини капиталних захтева, након чега се додатни капитални захтев добија као збир капиталних захтева за ценовни ризик, ризик друге уговорне стране и ризик измирења/испоруке помножен са одговарајућим фактором у складу са тачком 59а. Одлуке.
--	---

бр. питања	15.
тачка 59.а	
питање	Молимо Вас за појашњење калкулације приликом утврђивања дужине трајања прекорачења односно 10 дана, будући да се извештај ради на одређени дан. Да ли то значи да ако у моменту израде извештаја банка установи прекорачење, да ли Банка треба да обрачуна износ изложености за ценовни ризик или према другој уговорној страни за претходних 10 дана само из књиге трговања на T-1 и да ту изложеност дода на већ израчунату изложеност из банкарске књиге и уколико је и даље лимит прекорачен поступак понови за T-2, како би установила када је настало прекорачење? Или је потребно да се целокупан извештај о великим изложеностима израчуна на T-1, T-2...док се не утврди број дана трајања прекорачења?
одговор	Уколико банка на датум састављања извештаја утврди да је дошло до прекорачења лимита изложености у складу са тачком 59. и да то прекорачење у целости произилази из књиге трговања, потребно је да уназад обрачуна износ изложености према конкретном лицу или групи повезаних лица за позиције из банкарске књиге и књиге трговања како би утврдила колико дана траје то прекорачење.

бр. питања	16.
тачка 59.а	
питање	Молимо за појашњење прекорачења ограничења у табели 1 из тачке 59а: Како се примењују фактори за граничне вредности прекорачења ограничења? Нпр. уколико је коефицијент тачно 80 % да ли се примењује фактор 400% или 500%?
одговор	У конкретном примеру примењује се фактор 400%. Уколико је проценат прекорачења тачно 40% примењује се фактор 200%, уколико је тачно 60% примењује се фактор 300% итд.

бр. питања	17.
тачка 59.в	
питање	Потребно је појашњење у смислу да ли се изложености приказују у стању па изузму у изузећима, или се уопште не приказују (нпр. као што су потраживања од НБС и сл.)

	Изложености које се могу изузети од обрачуна лимита изложености у складу са тачком 59в. се приказују у збиру свих изложености, а потом се искључују у колони 21. ВИ-ЛИ обрасца.
--	---

бр. питања	18.
тачка 59.в став 1. алинеја 4.	
питање	Да ли се матично друштво и подређена друштва из ове алинеје односи на банкарску групу у складу са Одлуком о контроли банкарске групе на консолидованој основи или у складу са ИФРС?
одговор	Односи се на банкарску групу у складу са Одлуком о контроли банкарске групе на консолидованој основи („Службени гласник РС“, бр. 45/2011 и 58/2017).

бр. питања	19.
тачка 59.в став 1. алинеја 9.	
питање	Ова алинеја односи се на стране банке које послују на непрофитној основи. Да ли постоји списак оваквих банака, или се, приликом састављања извештаја, банке руководе сопственим сазнањима о тим банкама?
одговор	Банка је дужна да сама утврди да ли је реч о банци која испуњава услове из тачке 59в. алинеја девета ако намерава да изложености према тој банци искључи из обрачуна лимита изложености.

бр. питања	20.
тачка 59.в став 1. алинеја 10.	
питање	Да ли банка сама одређује „важније валуте којима се тргује“, или постоји прописана листа важнијих валута која важи за све банке?
одговор	Банка сама утврђује значајније валуте којима се тргује.

бр. питања	21.
тачка 59.д	
питање	Ако је, у складу са Одлуком о адекватности тржишна вредност стамбене хипотеке 100.000 РСД, (уз претпоставку да хипотека поштује све наведене услове из поменуте одлуке за добијање повољнијег пондера 35% и да је изложеност потпуно обезбеђена хипотеком), да ли се у ВИ ЛИ обрасцу од нето

	изложености изузима износ до 50.000 рсд (што је 50% тржишне вредности поменуте стамбене хипотеке) или се изузима износ до 40.000 рсд (што је половина износа од 80% тржишне вредности хипотеке)?
одговор	У конкретном примеру износ изложености који се сматра потпуно обезбеђеним хипотеком је 80000 РСД али се он може умањити за највише 50% тржишне вредности непокретности, односно у наведеном примеру 50 000 РСД.

бр. питања	22.
питање	<p>1. Да ли одбитна ставка од бруто изложености у извештају ВИ-ЛИ (велике изложености банке) је иста као у СП обрасцу (капитални захтев за кредитни ризик), с обзиром да се разлика односи на СП образац где су укључена друга умањења?</p> <p>2. да ли се из лимита изложености искључује conto 050 на коме се књиже трансакције банке везаних за пласирање преконоћних депозита у иностраној валути иностраној банци?</p> <p>Питање се односи на део одлуке: "Банка у обрачун лимита изложености из тачке 58. став 1. ове одлуке не укључује: изложености обезбеђене готовином и готовинским еквивалентима депонованим код банке или код њеног матичног или подређеног друштва, као и готовину примљену по основу кредитног записа које је издала банка, кредити и депозити који су предмет споразума о билансном нетирању, у складу са одлуком из алинеје прве ове одредбе;"</p>
одговор	<p>1. Одбитна ставка од бруто изложености у ВИ-ЛИ обрасцу је једнака оној из СП обрасца.</p> <p>2. Део средстава на девизним рачунима у страним банкама се може искључити из обрачуна изложености банке према једном лицу или групи повезаних лица ако те изложености испуњавају услове из тачке 56. став 2. Одлуке. Такође, у складу са тачком 59в. алинеја десета из обрачуна лимита изложености се могу искључити изложености према банкама, под условом да те изложености нису део капитала тих банака, не трају дуже од наредног дана и нису исказане у некој од важнијих валута којима се тргује.</p>

бр. питања	23.
тачка 59.а	
питање	Да ли се изложености распоређују према растућем пондеру специфичног ризика или према растућем износу капиталних захтева?
одговор	Позиције се распоређују према растућем пондеру специфичног ценовног ризика.

бр. питања	24.
тачка 59.в став 1. алинеја 2.	
питање	<p>Да ли се за готовински депозит који се користи као средство обезбеђења примењује метод супституције (у смислу пребацивања дела изложености обезбеђеног готовинским депозитом са дужника на пружаоца кредитне заштите), или се део изложености покривен готовинским депозитом изузима из обрачуна великих изложености у реду дужника, без приказа тог дела изложености као изложености према пружаоцу кредитне заштите? Да ли постоји могућност банке да се определи за било који од поменути два начина изузимања дела изложености покривених готовинским депозитом из обрачуна рација великих изложености?</p>
одговор	<p>За потребе рачунања лимита изложености, банка изузима из обрачуна део изложености обезбеђен готовином и готовинским еквивалентима. Такође, прво се примењују инструменти кредитне заштите, а потом изузећа од лимита изложености.</p>

бр. питања	25.
тачка 59.в став 1. алинеја 3.	
питање	<p>Када се из обрачуна лимита изложености изузимају неискоришћени износи оквирних кредита, под условом да је уговорено да клијент или група клијената неискоришћени износ могу повући само ако то неће узроковати прекорачење лимита из тачке 58 став 1 Одлуке, да ли је неопходно да ти неискоришћени износи оквирних линија буду истовремено и распоређени у категорију ниског ризика ради њиховог изузећа (или се овај услов односи искључиво на друге ванбилансне ставке по којима не може доћи до плаћања)?</p>
одговор	<p>Потребно је да неискоришћени износи оквирних кредита такође буду распоређени у категорију ниског ризика.</p> <p>Изложености по основу неискоришћеног износа оквирних кредита (под условом да је уговорено да клијент или група клијената неискоришћени износ могу повући само ако то неће узроковати прекорачење лимита из тачке 58. ове одлуке) и друге ванбилансне ставке по којима не може доћи до плаћања, које су распоређене у категорију ниског ризика у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.</p>

бр. питања	26.
-------------------	------------

тачка 59.в. став 1. алинеја 10.	
питање	Шта се подразумева под важнијим валутама? Претпостављамо да се нпр. преконоћни пласмани, иако не трају дуже од следећег радног дана, у страниој валути ЕУР/УСД укључују у изложеност?
одговор	Да, изложености према другим банкама у ЕУР и УСД чак и ако су преконоћне се не могу искључити из обрачуна лимита изложености.

бр. питања	27.
тачка 62. став 1. алинеја 12.	
питање	Да ли се обавезна резерва банака код НБС у ЕУР сматра великом изложеношћу?
одговор	У складу са одлуком банка у обрачун лимита изложености не укључује изложености према централним банкама којима се у складу са Одлуком о адекватности капитала банке додељује пондер ризика 0%. С обзиром да банка може до дана приступања Европској унији додељивати пондер ризика изложеностима према НБС које су изражене и измирују се у валути било које државе чланице на исти начин на који додељује пондер ризика изложеностима које су изражене и измирују се у динарима (пондер 0%), и изложености према НБС у виду обавезне резерве у ЕУР могу искључити из обрачуна лимита изложености.

бр. питања	28.
тачка 59.д	
питање	Везано за изложености обезбеђене хипотеком на непокретности – да ли се за потребе умањења изложености и даље користе само стамбене непокретности? Шта значи у целости и потпуно обезбеђене хипотеком, да ли је то однос 1:1 (ако је кредит нпр 100 дин, хипотека 100 дин, да ли ћемо користити 50/60% од 100 или од 80 (износ који се признаје у складу са ЛТВ=80%))?
одговор	При израчунавању вредности изложености за потребе тачке 58. ове одлуке, банка може умањити вредност изложености или дела изложености који је потпуно обезбеђен хипотеком и којој се у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке додељује пондер ризика 35% за стамбене непокретности, односно 50% за пословне непокретности, али највише за 50% тржишне вредности тих непокретности, ако су испуњени следећи услови: – изложеност или део изложености је потпуно обезбеђен

	<p>хипотеком на непокретности,</p> <p>– хипотека као средство обезбеђења признаје се за ублажавање кредитног ризика у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, а вредност непокретности се утврђује на начин прописан том одлуком.</p> <p>Захтева се да изложености буду потпуно обезбеђене хипотекама на непокретностима, а значење је дефинисано у тачки 53. Одлуке о адекватности капитала банке.</p> <p>Користи се 50% тржишне вредности непокретности.</p>
--	---

бр. питања	29.
тачка 59.д став 1. алинеја 1.	
питање	Да ли се под термином „изложености или део изложености је потпуно обезбеђен хипотеком“ мисли на бруто или нето изложености у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, односно да ли хипотека мора целим својим износом да покрива бруто или нето изложеност, како би се она могла умањити из обрачуна рација велике изложености?
одговор	Одлуком је прописано да су у питању „изложености потпуно обезбеђене хипотекама на непокретностима“, а дефинисане су у тачки 53. Одлуке о адекватности капитала банке. Износ изложености се рачуна на нето основи.

бр. питања	30.
тачка 75а. став 2.	
питање	Шта се подразумева под „анализом успешности претходне сарадње“? Да ли је предметну анализу потребно спроводити и у случајевима када се закључење новог уговора са истим пружаоцем услуга односи на несродне активности у односу на претходно поверене ?
одговор	Анализа успешности претходне сарадње има за циљ да помогне процени пружаоца услуга у контексту наставка сарадње. Имајући у виду да банка код одлучивања о наставку сарадње, осим о поштовању одредаба располаже и искуством о квалитету пружених услуга од стране тог лица, свакако би и наведено требало бити обухваћено закључком анализе о успешној сарадњи. Додатно, сходна анализа треба да се спроведе и када се истом лицу пружају несродне активности у односу на претходно поверене.